

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 53/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. januára 2017 2016 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou [REDACTED], [REDACTED], pre namietané porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 89/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. januára 2016 doručená sťažnosť spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 89/2007.

2. Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla, že «*má postavenie navrhovateľky v konaní vedenom od 20.03.2007 na Okresnom súde Bratislava V pod č. k. 16 C/89/2007 na náhradu škody 160.350,62 € istiny s prísl. a iné voči* [REDAKOVANÉ]

Nahliadnutím do spisu vedeného na Okresnom súde Bratislava V pod č. k. 16 C 89/2007 od 20.03.2007 a to dňa 05.01.2016 bolo sťažovateľkou (navrhovateľkou) zistené, že dňa 24.04.2014 (v čase pobytu jediného konateľa spoločnosti [REDAKOVANÉ] - [REDAKOVANÉ] v [REDAKOVANÉ] - vid'. príloha č. 1) Okresný súd Bratislava V ústavne nekonformne a v dôsledku krajne formalistického a tendenčného konania vymykajúceho sa požiadavke na spravodlivosť súdneho konania a právu účastníka konania na prístup k súdu a právu na súdnu ochranu, keď porušovateľ v dôsledku porušenia ust. §-u 47 ods. 2 Spravovacieho a kancelárskeho poriadku pre okresné sudy nezabezpečil osobnú prítomnosť jediného konateľa spoločnosti [REDAKOVANÉ] (teda [REDAKOVANÉ] - vid'. výpis z obchodného registra) na pojednávaní súdu a to dňa 24.04.2014, hoc z informačného systému súdov bolo okresnému súdu zrejmým, že jediný konateľ spoločnosti sa nachádza vo väzbe a teda že nie je možným, aby sa osobne zúčastnil pojednávania a tým, aby bola sťažovateľke umožnená plnohodnotná realizácia jej procesných práv, ktoré jej ako účastníkovi konania priznáva Občiansky súdny poriadok ako aj Ústava SR (čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 - právo byť prítomný na pojednávaní a právo vyjadriť sa) ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čo sťažovateľke (navrhovateľke) nebolo umožnené postupom Okresného súdu Bratislava V a to všetko dňa 24.4.2014, kedy okresný súd v neprítomnosti sťažovateľky a jej jediného konateľa rozhodol, že bude postupovať podľa §-u 101 ods. 2 O. s. p. a to aj napriek tomu, že vzhľadom na okolnosti prípadu a veci nezavinenej sťažovateľkou a ani jej jediným konateľom tak nebolo možné.

Okresný súd Bratislava V závažne pochybil odignorovaním ust. §-u 47 ods. 2 Spravovacieho a kancelárskeho poriadku pre okresné sudy..., keď predsedu senátu Okresného súdu Bratislava I vo veci č. k. 5 T 52/2009 ([REDAKOVANÉ]) nepožiadala

o súhlas s predvedením jediného konateľa spoločnosti [REDACTED] cestou [REDACTED] [REDACTED] na pojednávanie dňa 24.04.2014 - čím porušil ust. §-u 47 ods. 2 Spravovacieho a kancelárskeho poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy („Osoby vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo väzbe sa predvolávajú prostredníctvom ústavu na výkon trestu odňatia slobody alebo ústavu na výkon väzby so žiadosťou o ich predvedenie. Ak je predvolaná osoba vo väzbe v inej veci, treba k žiadosti pripojiť písomný súhlas príslušného prokurátora alebo predsedu senátu s predvedením.“)

Aj napriek tomu svojvoľne bez umožnenia spoločnosti [REDACTED] [REDACTED] /navrhovateľke/ účinnú a efektívnu realizáciu práv priznaných platnými ust. O. s. p. (§ 1 a nasl.) a čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru svojvoľne konal a v neprítomnosti sťažovateľky a jej jediného konateľa [REDACTED] [REDACTED] rozhodol rozsudkom a to zjavne protiústavne a nezákonne (nedostatočne zistil skutkový stav veci, vec nesprávne právne posúdil), hoc z informačného systému vedel a musel vedieť {obdobne ako Okresný súd Bratislava V vedel vo veci č. k. 50 C/96/2012, že sa jediný konateľ spoločnosti [REDACTED] nachádza o 12.04.2014 v [REDACTED], teda že je obmedzená jeho osobná sloboda, že je tu prekážka brániaca mu ako jedinému konateľovi spoločnosti [REDACTED] a teda aj sťažovateľke - spoločnosti [REDACTED] prístup k súdu a realizáciu práva na spravodlivé súdne konanie, keďže došlo k porušeniu jej práva na prístup k súdu a odňatia možnosti sťažovateľke riadne konať pred súdom, porušeniu práva rovnosti, porušeniu ust. § u 18 O. s. p., porušeniu práva na kontradiktórne súdne konanie, porušeniu práva navrhnúť dôkazy do vyhlásenia súdu o skončení dokazovania, k porušeniu práva na zhrnutie svojich návrhov a aby sa vyjadrili sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci - záverečnej reči podľa §-u 118 ods. 4 O. s. p., porušeniu práva byť osobne prítomný na verejnom vyhlásení rozsudku a porušeniu práva vypočuť si stručné odôvodnenie rozsudku a poznať tak právnu argumentáciu súdu... teda nie vinou jediného konateľa sťažovateľky a tobôž nie vinou sťažovateľky, ale vinou ústavne nekonformného a neakceptovateľného postupu Okresného súdu Bratislava V a to všetko dňa 24.04.2014.».

3. Ďalej sťažovateľka okrem iného uviedla, že «Napriek tomu, že Okresný súd Bratislava V nesprávne vyhodnotil skutkový stav veci a konal v neprítomnosti sťažovateľky (teda aj bez prítomnosti jej jediného konateľa) vadne a neprípustne aplikujúc ust. §-u 101 ods. 2 O. s. p., tak sa dopustil aj ďalšieho závažného procesnoprávneho pochybenia a to všetko tým, že sťažovateľke (navrhovateľke) ani ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti NEDORUČOVAL a ani NEDORUČIL účinne do vlastných rúk ním vydaný rozsudok č. k. 16 C 89/2007-373 zo dňa 24.04.2014...

Okresný súd Bratislava V v rozhodnom období porušil aj ust. §-u 48 ods. 1 Spravovacieho a kancelárskeho poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy citujúc:

„Písomnosti určené osobám, ktoré sú vo výkone trestu odňatia slobody alebo ktoré sú vo väzbe, doručujú sa prostredníctvom ústavov na výkon trestu odňatia slobody a ústavov na výkon väzby, v ktorých sú umiestnené.“, keď svojvoľne vydaný rozsudok zo dňa 24.04.2014 nedoručoval a nedoručil fyzickej osobe [REDAKOVANÉ] do [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], hoc s poukazom na výhradu doručovania písomností č. l. 247 (príloha č. 4), tak mal a bol povinný.

Napriek tomu zodpovedná osoba Okresného súdu Bratislava V neprípustne vydala pokyn na správoplatnenie rozsudku, vyznačenie jeho vykonateľnosti a uloženie spisu č. k. 16 C 89/2007 do archívu súdu a to všetko aj napriek tomu, že súd bol povinný v súlade s kancelárskym poriadkom ustáliť aktuálny pobyt [REDAKOVANÉ] v rozhodnom čase a doručiť mu rozsudok č. k. 16 C 89/2007-373 zo dňa 24.04.2014 do [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] a cestou [REDAKOVANÉ] a to všetko účinne do vlastných rúk, k čomu preukázateľne vinou okresného súdu, porušovateľa nedošlo.

Je teda nesporným, že Okresným súdom Bratislava V bola sťažovateľke odňatá možnosť riadne konať pred súdom, navyše napadnutý arbitrárne odôvodnený rozsudok je nepresvedčivý, nie je racionálne odôvodnený, je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, nie je súladný s ust. §-u 157 ods. 2 O. s. p.».

4. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálehom takto rozhodol:

„1. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu a právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo rovnosti účastníkov konania zaručené podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy SR, právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod č. k. 16 C/89/2007 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava V sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod č. k. 16 C/89/2007 konal bez zbytočných prieťahov, sťažovateľke doručil rozsudok zo dňa 24.4.2014.

3. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 2.000,- Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava V povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu,

Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 8.800,- Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava V povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov konania v sume 303,04 Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava V povinný zaplatiť na účet jej právnej zástupkyne - advokátky [REDAKOVANÉ] do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu. Ústavný súd sa preto zaoberal namietaným porušením práv v rozsahu, v akom ich sťažovateľka, ktorá je kvalifikovane právne zastúpená, vymedzila v petite sťažnosti, teda porušením základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

8. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vychádzal z toho, že podľa právneho názoru sťažovateľky jej bola odňatá možnosť konať pred súdom v dôsledku nesprávneho procesného postupu okresného súdu.

9. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

10. Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

11. Ústavný súd v súvislosti s námietkami sťažovateľky poukazuje na svoje rozhodnutia, podľa ktorých všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje, preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porovnaj I. ÚS 9/00, II. ÚS 592/2013, III. ÚS 375/2010, IV. ÚS 26/04). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľka sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jej dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (porovnaj I. ÚS 22/03, II. ÚS 349/08, II. ÚS 421/2013, III. ÚS 152/03, IV. ÚS 177/05). Za situácie, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 (ďalej aj „OSP“), nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

12. Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 201 a nasl. pripúšťal proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa odvolanie ako riadny opravný prostriedok. Sťažovateľka teda mohla rozsudok okresného súdu napadnúť odvolaním na príslušnom krajskom súde ako súde odvolacom. Účinné doručenie rozsudku (§ 48 ods. 1 a 2 OSP), ako aj porušenie práv sťažovateľky okresným súdom mal v prvom rade posudzovať odvolací súd.

13. Podľa platnej právnej úpravy konania pred všeobecnými súdmi v znení platnom do 30. júna 2016 a podľa judikatúry všeobecného súdnictva sú závažné procesné pochybenia súdov (vrátane porušenia práva na nestranný súd) dôvodom na podanie odvolania (§ 201 a nasl. OSP), prípadne (za splnenia zákonom ustanovených podmienok) aj na podanie dovolania [§ 237 písm. g) OSP (pozri napr. IV. ÚS 26/04, IV. ÚS 201/04)].

14. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal z toho, že sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že namietané porušenie označených práv zistila nahliadnutím do predmetného súdneho spisu 5. januára 2016, no vo veci nepodala odvolanie (podľa § 201 a nasl. OSP), ale priamo uplatnila sťažnosť na ústavnom súde. Neuplatnenie

zákonnej možnosti účinnej ochrany označených práv sťažovateľky na príslušnom všeobecnom súde nemožno nahradzovať podaním sťažnosti ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická osoba (alebo právnická osoba) nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. V okolnostiach danej veci sťažovateľka mala možnosť domáhať sa nápravy na všeobecnom súde, ale túto možnosť nevyužila.

15. V súvislosti s uvedeným ústavný súd poukazuje na to, že ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých účastníkovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy.

16. Keďže sťažovateľka nevyužila účinný opravný prostriedok, ktorý podľa zákona mala k dispozícii v konaní pred všeobecným súdom, ústavný súd opierajúc sa o princíp subsidiarity sťažnosť odmietol z dôvodu nedostatku právomoci na jej prejednanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

17. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. januára 2017